

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno rigorozanta:	Mgr. Martin Steininger
Téma práce:	Aktuální problémy hospodaření státních rozpočtů vybraných členských států Evropské unie
Rozsah práce:	133 str.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma práce je možné z pohledu rigorózních prací považovat za nové a vzhledem k současné situaci v EU za téma velmi aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Rigorozant prokázal při zpracování tématu velmi dobré znalosti finančního práva, zejména práva rozpočtového, ale zároveň i práva evropského. Vstupní údaje, které jsou v práci zpracovány, jsou takového charakteru, že jejich shromažďování a zpracování si vyžadovalo samostatnost v přístupu k problematice. Zvolené metody zpracování odpovídají zaměření práce.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je, kromě úvodu a závěru, obsahově rozdělena na pět základních částí. Autor vychází z vymezení základního institutu rozpočtu jako takového, jeho vývoje a rozpočtových zásad. Tento výklad je doplněn charakteristikou vývoje rozpočtového hospodaření v České republice. Zajímavě je zpracován vývoj státních rozpočtů po roce 1993, kdy se autor zaměřuje na souvislosti s dluhovými problémy a na který navazuje výklad základních norem řešících reformy veřejných financí. Zhodnocení dopadů jednotlivých zákonů na tomto úseku je dokumentováno a propojeno s odkazy na rozhodování Ústavního soudu. Dá se konstatovat, že tyto části (části 1-3) tvoří obsahově první část práce.

Do druhé části práce (části 4-5), zařadil rigorozant problematiku hospodaření státních rozpočtů Řecka, Irska a Portugalska a otázky měnové unie. Výklad specifik jednotlivých států a jejich hospodaření je doplněn stručným výkladem rozpočtové situace Itálie a Španělska. Jsou zde stručně také naznačeny směry, kterými by bylo možné se pohybovat v následujících letech. Vzhledem k rychlému vývoji na tomto úseku je však otázkou, zda bude vůbec možné některé z navrhovaných opatření realizovat.

4. Vyjádření k práci

Práce je zpracována se znalostí problematiky rozpočtového hospodaření a opírá se o dostupnou literaturu a další zdroje. Zajímavé by však bylo vyjádření rigorozanta, zda se novou úpravou rozpočtových otázek zabývají i právně teoretické práce (nejen ekonomické) v daných zemích. Naznačení určitých etap vývoje právní úpravy v dané oblasti, od které se autor dostává k detailní analýze jednotlivých zdrojů rozpočtových příjmů v České republice, mohlo být obdobně zpracováno i pro další rozebírané státy. Při ústní obhajobě by se rigorozant mohl věnovat i tomu, zda ústavní soudy – obdobně jako je tomu u nás – zapojují do hodnocení zákonů, které se dotýkají rozpočtového hospodaření.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn.
Logická stavba práce	Autor práce vychází z obecného vymezení pojmů a přechází ke konkrétním otázkám a jejich řešení.

Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury)	Rigorozant pracoval převážně s českou a slovenskou knižní a časopiseckou literaturou, hojně využil zahraniční internetové zdroje. V práci použité zdroje řádně cituje.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	V práci je provedena detailní analýza materiálů upravujících postup v rámci rozpočtových reforem v ČR. Rovněž tak je rozebrána zejména situace v Řecku, pozornost je věnována též Irsku a Portugalsku. V případech popisu situace v těchto státech však není proveden rozbor právní situace v dané zemi, jde spíše o ekonomický rozbor řešení dluhové krize v těchto státech. V závěru práce jsou naznačeny možnosti event. dalších změn v budoucnosti.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce je dobře zpracovaná, doplněná několika grafy zobrazujícími vývoj státního dluhu České republiky a Řecka. U těchto grafů však chybí podrobnější popis a komentář.
Jazyková a stylistická úroveň	K jazykové a stylistické úrovni nemám připomínky.

6. **Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě**

Zvolené téma se může jevit jako úzké, ale jeho zpracování v posuzované práci ukázalo, že je tomu naopak. Do práce mohla být zařazena ještě řada dalších otázek, které jsou spojeny s právní úpravou příjmů rozpočtu obecně či rozpočtů jednotlivých států. Některé z těchto otázek jsou v práci naznačeny, jiné se do rozpracování vůbec nedostaly. V rámci ostatních států - kromě ČR - chybí v práci odkazy na platnou právní úpravu v rozebíraných státech. Rigorozant by proto mohl alespoň při ústní obhajobě tyto věci doplnit a tím i např. vysvětlit, jak lze navrhovaná řešení v oblasti veřejných rozpočtů realizovat nejen z ekonomického pohledu, pohledu doporučení EU, ale i z pohledu vnitřních právních úprav. To jsou některé otázky, na které hledá autor odpověď zejména v závěru práce - odpověď však jednoznačně uvedena není a ani být nemůže. Je zřejmé, že vzhledem k vývoji v této oblasti, odpověď nemůže být vyčerpávající, ale alespoň na něco by bylo třeba odpovědět např. na otázky typu - v jaké právní podobě budou doporučení vůči jednotlivým státům adresována - budou přímo závazná či se tak stane až po zapracování do vlastního právního řádu, budou stanovena pravidla individuálně pro každý stát nebo obecně pro všechny státy EU?

Pro ústní obhajobu navrhuji, kromě již zmíněného okruhu otázek, ještě následující otázky:

1. Má být právní podoba řešení rozpočtových problémů stejná ve všech státech EU - ano - ne a proč?
2. Jak by měl být - dle názoru rigorozanta - řešen vztah mezi státním rozpočtem a rozpočty územních samosprávných celků po přijetí tzv. Finanční ústavy?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě
---	-----------------------------

V Praze dne 26. 2. 2012

Doc. JUDr. Hana Marková, CSc.
oponentka rigorózní práce

